

Nr 48.

Godkänd av första kammaren den 1 mars 1927.

Godkänd av andra kammaren den 1 mars 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av emeritilöner för biskopar.

(Bankoutsjottets utlåtande nr 16.)

Till KONUNGEN.

I en till riksdagen avlåten, den 4 januari 1927 dagtecknad proposition nr 25 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av dels propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över ecklesiastikärenden för den 23 september 1926 och berörda den 4 januari dels ock kyrkomötets, propositionen jämväl bilagda skrivelse den 28 oktober 1926 (nr 17), föreslagit riksdagen besluta,

dels att från biskopslöneregleringsfonden må utgå två emeritilöner till biskopar, vardera emeritilönen å 9,000 kronor, jämte dyrtidstillägg efter enahanda grunder, som gälla för f. d. befattningshavare i statens tjänst med s. k. ny pension,

dels ock att för åtnjutande av sådan emeritilön skola gälla följande villkor och bestämmelser:

att biskop skall vara skyldig att mot åtnjutande av emeritilön avgå från tjänsten, när han fyllt 75 år;

att biskop, som fyllt 70 år eller som fyllt 65 år och tillika på grund av sjukdom är för framtiden oförmögen att förvalta sitt ämbete, må kunna på därom gjord ansökan erhålla emeritilön;

att Konungen utser innehavare av emeritilön;

att, innan emeritilön efter innehavares frånfalle ånyo utdelas, undersökning skall verkställas, huruvida biskopslöneregleringsfondens ställning medger, att ifrågavarande emeritilön fortfarande utgår från fonden;

att emeritilön skall utgå intill slutet av den månad, varunder innehavaren avlidit, ävensom att, därest han efterlämnar änka eller barn, som, därest emeritilön icke tilldelats honom, varit berättigade till tjänst- eller nådår, änkan eller barnen skola äga uppbära emeritilönen intill utgången av den tid, under vilken tjänst- och nådårsförmån eljest skolat åtnjutas;

att de ytterligare föreskrifter i frågan, som kunna finnas erforderliga, skola meddelas av Konungen;

samt att dessa bestämmelser skola träda i kraft den 1 maj 1927, dock att biskop, som vid berörda tidpunkt redan är utnämnd, icke skall vara skyldig att, då han fyllt 75 år, med åtnjutande av emeritilön avgå från sin tjänst med mindre särskilt förbehåll intagits i hans fullmakt.

Frågan om beredande av emeritilön eller pension åt biskopar har, såsom av propositionen framgår, vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens och kyrkomötets prövning, men någon lösning av densamma har hittills icke kunnat vinnas. Då enligt departementschefens mening åtskilliga av de under riksdagens förhandlingar framförda invändningarna numera förlorat sin bärande kraft och frågan således syntes hava kommit i förändrat läge, har departementschefen nu ansett densamma böra upptagas till förnyat övervägande. I nyssnämnda avseende erinrar departementschefen sålunda, huru som frågan om prästerskapets pensionering vunnit sin lösning, ehuru endast i begränsad omfattning. Vidare hade indragningen av biskopsprebendena genomförts i lämplig utsträckning och funnes endast ett dylikt prebende kvar, nämligen Visby. Slutligen hade biskopslöneregleringsfonden successivt tillvuxit och numera vunnit sådan styrka, att den utan svårighet syntes kunna bära kostnaden för två biskopspensioner.

Såsom departementschefen erinrar, har under de förda överläggningarna i ämnet framhållits, att frågan om biskoparnas pensionering borde lösas först i samband med spørsmålet om en allmän omreglering av biskoparnas löner. En sådan invändning har också givetvis sitt stora berättigande. Men härvid må icke förglömmas, att lönerogleringsfrågan, som enligt sakens natur är av svårlöst beskaffenhet, kräver en förnyad, rätt så vidlyftig utredning och att det därför kan dröja någon tid, innan densamma kan upptagas till avgörande. Det vill emellertid synas riksdagen, som om vissa skäl talade för att i avvaktan härå redan nu söka vinna en provisorisk lösning av pensionsfrågan. Några farhågor för att man härigenom skulle i något avseende föregripa den blivande lönerogleringen, torde icke förefinnas.

Om riksdagen således kommit till den uppfattningen, att åtskilligt talar för en lösning tills vidare av biskoparnas pensionsfråga, har riksdagen likväl i avseende å det föreliggande förslaget icke kunnat undgå att giva uttryck åt vissa betänkligheter. Sålunda lærer det med fog kunna ifrågasättas, huruvida det kan vara riktigt att, såsom i propositionen föreslås, bestämma en så hög åldersgräns som 75 år. Det vill snarare synas riksdagen, som om goda skäl talade för att här stanna vid en ålder av 70 år i anslut-

ning till vad 1923 års riksdag uttalade beträffade pensionsålder för präster i allmänhet. Och det läser jämväl kunna sättas i fråga, huruvida det föreslagna pensionsbeloppet kan anses vara riktigt avvägt, särskilt i betraktande därav att biskoparna icke erlagt några avgifter till sin pensionering. Då riksdagen trots de anförda betänkligheterna ansett sig böra giva sin anslutning till Eders Kungl. Maj:ts här föreliggande förslag, vill riksdagen emellertid betona, att detta skett under den bestämda förutsättningen, att den nu föreslagna lösningen av pensionsfrågan är att betrakta såsom varande endast av provisorisk natur och att följaktligen det ifrågavarande spörsmålet bör av Eders Kungl. Maj:ts upptagas till förnyad omprövning i samband med frågan om en ny definitiv löneroglering för biskoparna.

Under nu angivna förhållanden har riksdagen funnit sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts proposition och får alltså anmäla, att riksdagen bifallit förevarande proposition nr 25.

Stockholm den 1 mars 1927.

Med undersåtlig vördnad.
